

HARUKI MURAKAMI

LA MORT DEL COMANADOR

Llibre 1

Empúries

narrativa

Haruki Murakami

La mort del
comanador

Llibre 1:
Una idea que es materialitza

Traducció del japonès d'Albert Nolla

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *Kishidanchō Goroshi (Killing Commendatore)*

© 2017 Haruki Murakami

© de la citació de la pàgina 428: Samuel Willenberg, 1984

Amb la col·laboració del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Primera edició: setembre del 2018

© de la traducció: Albert Nolla Cabellos, 2018

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: gama, sl

DIPÒSIT LEGAL: B. 13.429-2018

ISBN: 978-84-17016-54-8

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

TAULA

LLIBRE I: Una idea que es materialitza	9
Pròleg	11
1. Encara que la superfície estigués entelada	15
2. Potser ens n'anirem tots a la Lluna.	29
3. No és més que un reflex físic	51
4. De lluny tot es veu bonic	64
5. Ja no respira, i freds té els membres	82
6. De moment és un client sense rostre.	99
7. Per a bé o per a mal, és un cognom fàcil de recordar	107
8. Una benedicció camuflada.	122
9. Un intercanvi de peces	132
10. Obrint-nos pas entre l'herba alta i espessa	147
11. Tot resplendia amb la llum de la lluna	160
12. Com aquell carter anònim	173
13. De moment és una simple hipòtesi.	183
14. No m'havia trobat mai amb una cosa tan estranya	196
15. Això només és el principi.	208
16. Un dia relativament bo	226
17. Com em va poder passar per alt una cosa tan important?	238
18. La curiositat no mata només el gat.	248
19. Hi veus res, al meu darrere?	266

20. El moment en què el que és real i el que no ho és es confonen	284
21. És petita, però si talla surt sang	294
22. La invitació encara està en peu	306
23. Tots existeixen realment en aquest món.	317
24. Simplement es limitava a recollir informació	338
25. La profunda solitud que provoca la veritat	351
26. No hi podia haver una composició millor	364
27. Encara que en recordis l'aspecte.	371
28. A Franz Kafka li agradaven les baixades	379
29. Els elements artificials que hi pugui haver	389
30. Suposo que depèn de cadascú	402
31. Potser és massa perfecte.	418
32. Les seves habilitats eren molt valorades	428

ENCARA QUE LA SUPERFÍCIE ESTIGUÉS ENTELADA

Des del maig d'aquell any fins al començament de l'any següent, vaig viure al capdamunt d'una muntanya que era a prop de l'entrada d'una vall estreta. A l'estiu sempre plovia dins la vall, però cap als extrems normalment estava ras. Això era perquè bufava el garbí de la banda de mar. Els núvols humits que portava el garbí entraven a la vall i descarregaven a mesura que anaven pujant pels vessants. Com que la casa era gairebé a la carena, sovint passava que just davant la casa estava clar mentre que al jardí del darrere plovia a bots i barrals. Al principi ho vaig trobar molt curiós, però amb el temps m'hi vaig anar acostumant fins que em va acabar semblant una cosa d'allò més normal.

Els núvols esfilagarsats s'aclofaven sobre els turons més baixos del voltant. Quan bufava el garbí, els bocins de núvols lliscaven sense rumb per la superfície dels turons buscant-hi algun record perdut, com si fossin ànimes esgarriades sorgides del passat. De vegades la pluja blanca, que semblava una neu fina, ballava en silenci bressada pel vent. Tot i no tenir aire condicionat, vaig passar un estiu força agradable perquè el garbí bufava quasi sempre.

La casa era petita i vella, però tenia un jardí força gran. Com que estava deixat i ple d'herbes altes, s'hi havia instal·lat una família de gats mig d'amagatotis, però quan el jardiner va venir i ho va esbrossar tot, els gats se'n van anar a un altre

lloc. Ja no s'hi devien sentir còmodes. Era una femella ratllada amb tres gatets. Feia mala cara i estava escanyolida, com si hagués hagut de lluitar molt per sobreviure.

La casa era ben bé al capdamunt de la muntanya, amb una terrassa que donava al sud-oest des d'on es podia entreveure un bocinet de mar entre l'espessor dels arbres del bosc. El que es veia no era gaire més que l'aigua que cap en una pica. Una part minúscula de tot l'oceà Pacífic. Segons em va explicar un conegut que treballava en una immobiliària, el preu d'un terreny podia variar molt depenent de si es veia un trosset de mar com aquell o no, tot i que a mi m'era ben igual. Vist en la distància, aquell retall de mar no semblava sinó un tros de plom de color fosc. No entenia per què la gent tenia tantes ganes de veure el mar. A mi m'agradava més contemplar les muntanyes del voltant. Segons l'època de l'any o segons el temps que feia, els turons de l'altra banda de la vall canviaven d'aspecte com si fossin vius. No em cansava d'observar les variacions que s'hi produïen cada dia.

En aquell moment, la meva dona i jo ens havíem separat, i fins i tot havíem signat els papers del divorci, però després van passar unes quantes coses que van fer que acabéssim tornant a viure junts.

Els matisos del que va passar són difícils d'entendre, i ni tan sols nosaltres, que ens hi vam veure implicats, som capaços de discernir les causes i les conseqüències dels fets que vam viure, però tot plegat es podria resumir amb una expressió tan senzilla com que «tot va tornar a mare». El cert, però, és que entre els dos moments (és a dir, entre el primer cop que ens vam posar a viure junts i el segon) es va produir una bretxa profunda d'una mica més de nou mesos, talment com un canal obert al mig d'un istme.

Una mica més de nou mesos... No sabia dir si va ser una

separació llarga o curta. Quan miro enrere, de vegades em sembla que va ser un període gairebé etern, i de vegades que va passar tan de pressa que a penes me'n vaig adonar. La impressió canvia segons el dia. Al costat d'un objecte fotografiat, sovint s'hi posa un paquet de tabac o alguna altra cosa per donar una idea de la mida real de l'objecte. Doncs bé, el paquet de tabac que hi ha al costat de la imatge dels meus records sembla que augmenti o disminueixi segons l'estat d'ànim de cada moment. De la mateixa manera que dins els meus records les circumstàncies i els esdeveniments canvien contínuament, el regle per mesurar-los, que en principi hauria de ser fix i immutable, també sembla que vagi canviant, com si els volgués portar la contrària.

No obstant això, no és que tots els meus records es moguin sense ordre ni concert, ni que s'ampliïn o es reduïxin segons els sembli. Es pot dir que en general he tingut una vida tranquil·la i ordenada, que s'ha desenvolupat dins uns paràmetres que es podrien considerar raonables. Ara bé, *aquells* nou mesos els vaig passar en un estat de caos que no soc capaç d'explicar. Va ser un període excepcional i fora del comú en tots els sentits. Va ser com si de cop i volta, mentre nedava en un mar encal·mat, m'engolís un remolí impossible d'identificar.

Quan recordo el que va passar durant aquest període (sí, escric això mentre rememoro uns esdeveniments que van tenir lloc ja fa uns quants anys), la importància i la perspectiva dels fets, així com el lligam que els uneix, sovint es tornen incerts i inestables. Si quan allunyo una mica la mirada del que va passar l'ordre lògic canvia, és segurament per això. Tot i així, procuraré explicar la història de la manera més coherent i més sistemàtica possible. Pot ser que al final el meu esforç sigui inútil, però com a mínim vull ser capaç d'agafar-me amb totes les forces a un regle hipotètic. Tal com un nedador desesperat s'aferra a un tros de fusta que troba surant al mar.

El primer que vaig fer en traslladar-me a aquella casa va ser comprar-me un cotxe barat, de segona mà. El que havia tingut fins llavors feia poc que havia dit prou després d'haver fet una pila de quilòmetres, de manera que me'n vaig haver de comprar un altre. En una ciutat de províncies, sobretot si vius sol al capdamunt d'una muntanya, tenir cotxe és imprescindible, encara que només sigui per anar a comprar el que necessites en el dia a dia. Així, doncs, em vaig arribar a un concessionari Toyota de segona mà dels afores d'Odawara i hi vaig trobar un Corolla Wagon que estava molt bé de preu. El venedor va dir que era de color blauet, però en realitat tenia un to més semblant al del rostre d'un malalt demacrat. Només havia fet trenta-sis mil quilòmetres, però estava molt rebaixat perquè havia tingut un accident. El vaig provar i no em va semblar que hi hagués cap problema amb els frens o amb els pneumàtics. Com que no havia d'anar gaire per autopista, vaig pensar que ja m'aniria bé.

Qui em va llogar la casa era en Masahiko Amada, un antic company de la Facultat de Belles Arts. Era dos anys més gran que jo, però era un dels pocs amics amb qui m'entenia i amb qui m'havia continuat veient després d'acabar els estudis. Un cop graduat, ell havia abandonat la pintura i havia començat a treballar en una agència de publicitat, on es dedicava al disseny gràfic. Quan es va assabentar que m'havia separat de la meva dona i que de moment no tenia lloc on viure, em va dir que la casa del seu pare havia quedat buida i me la va oferir perquè m'hi instal·lés, amb la idea que me n'ocupés mentre no hi visqués ningú. El seu pare era en Tomohiko Amada, un reputat artista de pintura japonesa que tenia la casa i el taller en un turó dels afores d'Odawara, on havia dut una vida tranquil·la i solitària els últims deu anys, d'ençà que s'havia mort la seva dona. Feia poc, però, a causa de l'agreujament de la demència senil que patia, l'havien ingressat en una residència geriàtrica de luxe d'Izu-kogen, per la qual cosa feia uns quants mesos que la casa era buida.

—No es pot dir que sigui un lloc gaire avinent, allà al capdamunt del turó, però et puc assegurar al cent per cent que és ben tranquil —em va dir l'Amada—. És un entorn ideal per pintar. No hi ha absolutament res que et pugui distreure

El preu del lloguer era simbòlic.

—Si no hi viu ningú, la casa s'anirà deteriorant i sempre hi haurà el perill que hi entrin lladres o que s'hi cali foc. En canvi, si sé que hi viu algú, estaré més tranquil. Però si et dic que t'hi pots estar de franc no ho acceptaràs, oi? A canvi, quedem que potser n'hauràs de marxar quan a mi em convingui, amb poc temps de marge.

No hi vaig posar cap objecció. De fet, tot el que tenia cabia al maleter d'un cotxe petit. Si havia de marxar, podia fer-ho l'endemà mateix.

Vaig anar a viure a la casa durant el pont de la primera setmana de maig. Era una mena de xalet petit, d'una sola planta i d'estil occidental, però per a una persona sola hi havia espai de sobres. Era al capdamunt d'un turó, envoltada d'un bosc que ni el mateix Amada sabia exactament fins on arribava. Al jardí s'alçava un pi enorme, amb unes branques gruixudes que sortien disparades en totes direccions. També hi havia tot de lloses posades a terra, i unes quantes llanternes de pedra al costat de les quals creixien uns bananers japonesos molt ufanosos.

Tal com m'havia assegurat l'Amada, era un lloc molt tranquil. Vist amb perspectiva, però, no es pot pas dir que no hi hagués absolutament res que em pogués distreure.

Durant els nou mesos que vaig viure en aquella vall, lluny de la meva dona, vaig tenir relacions sexuals amb dues dones més. Totes dues eren casades. L'una era més jove que jo, i l'altra més gran. Totes dues eren alumnes de la meva classe de pintura.

Aprofitant la situació les vaig abordar (cosa que no hauria fet en circumstàncies normals; soc tímid i no hi estic acostumat), i elles no van rebutjar la invitació. No sé per què, però en aquell moment proposar-los d'anar-nos-en al llit em va semblar un pas fàcil i lògic. No vaig tenir pràcticament cap sentiment de culpa per haver seduït un parell d'alumnes. Tenir relacions sexuals amb elles em va semblar tan normal com quan atures algú pel carrer per demanar-li l'hora.

La primera amb qui em vaig embolicar era una noia d'encara no trenta anys, força alta, amb els ulls grossos i negres, els pits petits i els malucs estrets. Tenia el front ample, uns cabells lliços molt bonics i les orelles una mica massa grosses en relació amb el cos. No es pot dir que fos una bellesa, però tenia una fesomia peculiar i interessant, que a un pintor li despertaven les ganes de dibuixar (de fet, jo soc pintor, i, de fet, vaig fer uns quants esbossos d'ella). No tenia fills. Tenia un marit que era professor d'història en un institut privat i que a casa li pegava. Com que a l'institut no podia ser violent, es veu que es desfogava a casa. Tot i així, es cuidava prou de no pegar-li a la cara. Quan es despullava, tenia tot de ferides i blaus escampats pel cos. Com que no li agradava que jo els hi veiés, sempre ens despullàvem i ens ficàvem al llit amb l'habitació a les fosques.

Ella no tenia quasi gens d'interès pel sexe. No estava mai prou lubricada, i quan provava de penetrar-la li feia mal. Vaig intentar dedicar més temps als preliminars i aplicar un gel lubricant, però no va servir de res. El dolor era tan fort que ho feia impossible. De vegades fins i tot cridava del mal que li feia.

Tot i així, volia fer-ho amb mi. O, si més no, no deia que no volgués fer-ho. Com deu ser? Potser buscava el dolor, o potser l'absència de plaer. O potser volia castigar-se d'alguna manera. A la vida la gent busca coses de tota mena. Ella, però, només en buscava una: *intimitat*.

Com que no li agradava venir a casa meva ni que jo anés a la seva, ens arribàvem amb el meu cotxe fins a un hotel per a parelles que hi havia una mica lluny, a la costa, i allà ens ficàvem al llit. Ens trobàvem en un pàrquing molt gran d'un restaurant familiar, i normalment entràvem a l'hotel a la una tocada i en sortíem abans de les tres. Ella sempre portava unes ulleres de sol molt grosses, tant si estava núvol com si plovia. Fins que un dia no va comparèixer al lloc on havíem quedat. També va deixar de venir a classe. Aquest va ser el final de la nostra relació, curta i no gaire emocionant. En total potser vam fer l'amor quatre o cinc vegades.

L'altra dona casada amb qui em vaig embolicar tenia una vida familiar feliç. Si més no, semblava que no es pogués queixar de res. En aquell moment tenia quaranta-un anys (si no em falla la memòria), cinc més que jo. Era menuda, tenia una fesomia ben proporcionada i sempre anava vestida amb molt bon gust. Dia per altre feia ioga en un gimnàs, i no li sobrava ni un gram de greix a la panxa. Conduïa un Mini Cooper vermell, nou de trinca, que els dies de sol es veia d'una hora lluny. Tenia dues filles que anaven a una escola privada molt cara de Shonan, on ella també havia estudiat. El marit era el director d'una empresa, tot i que mai li vaig preguntar de què (evidentment, no tenia gaire interès a saber-ho).

No sé per què no va rebutjar la meva invitació desvergonyida d'anar-nos-en al llit. Pot ser que en aquell moment el meu cos irradiés una mena de magnetisme especial. I pot ser que aquest magnetisme atragués la seva ànima (per dir-ho d'alguna manera), com si fos una simple llimadura de ferro. Però també pot ser que tot plegat no tingués res a veure ni amb l'ànima ni amb el magnetisme, que senzillament busqués un estímul físic fora del matrimoni i que jo fos l'home que tenia més a prop.

Sigui com sigui, si en aquell moment m'haguessin preguntat què buscava ella en la nostra relació hauria pogut respondre sense dubtar, com si fos la cosa més normal del món. Al principi ella també gaudia de la relació d'una manera absolutament natural. Parlant del terreny més físic (de fet, no hi havia gaire res a dir més enllà del terreny físic), tot anava de meravella. Fèiem l'amor d'una manera d'allò més directa, sense barrejar-hi res, i dúiem aquesta dèria de mantenir-ho tot ben separat a un nivell gairebé abstracte. Jo me'n vaig adonar a mitja relació, i em vaig quedar una mica parat.

En canvi, a mitja relació ella devia recuperar el seny. Un matí de principi d'hivern en què hi havia una llum apagada, em va trucar a casa i, com si llegís un text que tenia escrit al davant, em va dir:

—Val més que no ens tornem a veure. No tenim cap futur.

O una cosa semblant.

Segurament tenia raó. Ben mirat, no teníem ni futur ni cap base sòlida per construir-lo.

Quan estudiava Belles Arts, normalment pintava quadres abstractes. Dic que eren abstractes per simplificar, però en realitat abraçaven un ventall tan ampli que ni jo mateix sabia explicar-ne la forma ni el contingut. Eren uns quadres que representaven unes imatges que no eren concretes, pintades lliurement i sense cap mena de restricció. Vaig guanyar premis menors en algunes exposicions. També em van publicar obres en algunes revistes d'art. Alguns professors i alguns companys valoraven el que pintava i m'animaven a seguir endavant. Encara que no tingués un futur especialment prometedor, em sembla que tenia un cert do per a la pintura. Tot i així, en la majoria dels casos els olis que pintava necessitaven unes teles molt grans i una gran quantitat de pintura. Com és lògic, el preu dels quadres es disparava. I no cal dir que les

possibilitats que aparegués alguna ànima caritativa disposada a comprar els grans quadres abstractes d'un pintor anònim i penjar-los a les parets de casa seva eren gairebé nul·les.

Evidentment, com que no podia viure pintant només el que m'agradava, en acabar la carrera vaig començar a acceptar encàrrecs de retrats per guanyar-me la vida. Així, vaig començar a pintar de manera concreta la figura de directors d'empreses, de membres destacats d'institucions acadèmiques, de diputats del Parlament o de personatges famosos d'alguna regió, és a dir, de persones que es podrien considerar «pilars de la societat» (tot i que hi havia pilars de gruixos molt diferents). Era un tipus de pintura que demanava un estil realista, solemne i calmat. Es tractava d'uns quadres eminentment utilitaris, destinats a ser penjats a la paret d'algun despatx de director d'empresa o d'alguna sala d'espera. D'aquesta manera, em vaig trobar que havia de pintar una mena de quadres que es trobaven als antípodes dels que jo hauria pintat si hagués seguit només els meus interessos. Encara que afegís que ho feia *a contracor*, difícilment podria dir-se que me'n sentia orgullós artísticament.

La petita empresa especialitzada a rebre encàrrecs de retrats tenia la seu a Yotsuya i, gràcies a la recomanació d'un professor de la universitat, vaig començar a treballar per a ells amb una mena de contracte d'exclusivitat. No em pagaven un sou fix, però només que pintés un nombre determinat de quadres guanyava prou diners per anar fent la meua vida de solter. Era una vida modesta que em permetia pagar el piset que tenia llogat al costat de la línia Seibu Kokubunji, fer tres àpats al dia sempre que podia, comprar alguna ampolla de vi barat i anar de tant en tant al cine amb alguna amiga. Vaig estar uns quants anys vivint d'aquesta manera, dedicant-me a pintar retrats de manera prioritària, i quan ja havia ingressat prou diners per cobrir les despeses del mes, fent els quadres que em venien de gust. Evidentment, en aquella èpo-

ca els retrats no eren sinó un mitjà per anar tirant, i no tenia cap intenció de dedicar-m'hi tota la vida.

Ara bé, des del punt de vista estrictament de la feina, pintar retrats era una tasca més aviat fàcil. Durant la carrera havia treballat en una empresa de mudances, i també havia fet de caixer en un supermercat obert les vint-i-quatre hores. Comparat amb aquestes feines, la càrrega que comportava fer retrats era molt més lleugera, tant físicament com mentalment. Un cop hi trobaves el truc, només era qüestió de repetir el mateix procés una vegada i una altra. Amb el temps, acabar un retrat no em prenia pas gaires hores. Era com conduir un avió amb el pilot automàtic posat.

Tot i així, quan feia potser un any que feia aquesta feina mig d'esma, em vaig assabentar, sense esperar-m'ho gens, que els meus retrats tenien molt bona acollida. Els clients n'estaven molt satisfets. Naturalment, si els clients s'haguessin queixat dels resultats, l'empresa no m'hauria passat gaires encàrrecs, o potser fins i tot haurien rescindit el contracte que havíem signat. En canvi, si els retrats tenien èxit, cada vegada tindria més feina i de mica en mica també augmentaria la remuneració. A la seva manera, el món dels pintors de retrats és una professió molt seriosa. Tot i ser un principiant, doncs, em van anar passant cada cop més encàrrecs, i els honoraris també van anar pujant d'una manera més que raonable. L'encarregat de l'empresa estava sorprès de la qualitat dels meus quadres, i entre els clients n'hi havia alguns que asseguraven que les meves obres tenien «un toc especial».

Jo no tenia ni idea de per què els retrats que pintava triomfaven tant. De fet, em limitava a anar complint els encàrrecs que m'arribaven, sense posar-hi gaire interès. Si he de dir la veritat, no recordo el rostre ni d'un sol dels personatges que vaig pintar. Tot i així, pot ser que, pel sol fet d'agafar un pinzell i posar-me davant una tela amb la intenció de pintar, fos incapaç de fer un quadre que no valgués res, fos de l'estil

que fos. Si ho hagués fet, hauria embrutat la meva obra i hauria menyspreat la professió que jo mateix havia triat. Encara que no creés una obra de la qual em pogués sentir orgullós, almenys volia que fos una obra que no m'averkonyís d'haver pintat. Potser es podria dir que es tractava d'una qüestió d'ètica professional. Senzillament, pensava que havia de fer-ho d'aquesta manera.

Pel que fa a la feina en si, sempre seguia el meu propi mètode. Per començar, no pintava prenent la persona real com a model. Quan rebia un encàrrec, el primer que feia era concertar una trobada amb el client (és a dir, amb la persona de qui havia de pintar el retrat). Li demanava més o menys una hora per parlar tots dos sols, cara a cara. En aquesta primera trobada només parlàvem. No fèiem cap esbós ni res semblant. Jo preguntava i el client responia. Li demanava quan i on havia nascut, com era la família en què s'havia fet gran, com havia estat la seva infància, on havia estudiat, de què havia treballat, com era la família que havia format o com havia arribat a la posició que ocupava en aquell moment. També parlàvem de la seva rutina diària i de les seves aficions. La majoria es mostraven disposats a parlar-me d'ells mateixos, i ho feien amb entusiasme (potser no tenien ningú que volgués escoltar el que tenien per explicar). L'hora que havíem acordat sovint es convertia en dues, o fins i tot en tres. Després els demanava que em deixessin cinc o sis fotografies d'ells. Fotografies normals, que els haguessin fet en el dia a dia. I, finalment, segons els casos (no sempre), jo mateix els feia unes quantes fotografies del rostre des de diferents angles, amb una càmera petita. Això era tot.

—No cal que segui tota l'estona, ben quiet? —em preguntaven la majoria, amoïnats. Quan decidien fer-se pintar el retrat, tots es pensaven que havien de passar per aquell tràngol. Els venia al cap aquella escena tan típica que apareix a les

pel·lícules, on es veu el pintor concentrat darrere la tela, amb el pinzell als dits (segurament ja sense boina), i el model assegut tot enravenat al davant, sense moure ni un sol múscul.

—Vostè té ganes de fer-ho? —els replicava jo—. Per a les persones que no hi estan acostumades, posar per a un quadre és una feina molt pesada. S'ha de mantenir la posició molta estona, és avorrit i carrega molt les espatlles. No cal dir que, si vostè ho vol, podem fer-ho així.

Com és lògic, el noranta-nou per cent dels clients no tenien ganes de posar. Quasi tots eren persones molt enfeinades, en edat de treballar, o bé persones grans, que ja estaven jubilades. Si podien, doncs, s'estimaven més estalviar-se aquell turment absurd.

—Havent-lo conegut i havent parlat amb vostè, en tinc més que prou —els deia jo per tranquil·litzar-los—. Tenir el model real al davant no té cap influència en el resultat del quadre. Si no en queda satisfet, assumiré la responsabilitat i el tornaré a pintar.

I llavors acabava el retrat en un parell de setmanes (si bé la pintura trigava uns quants mesos a assecar-se del tot). Més que tenir la persona al davant, el que necessitava era tenir-ne un record ben viu (de fet, la persona fins i tot podia destorbar a l'hora de pintar). Havia de tenir un record de la figura en tres dimensions, i llavors només em calia traslladar-lo a la tela. Pel que sembla, tinc molt bona memòria visual. I, en el meu cas, aquesta capacitat —potser també es podria considerar una habilitat especial— es va revelar com una arma molt efectiva per pintar retrats.

Un factor important en aquest procés era que havia de sentir un mínim d'afecte per la persona que havia de pintar. Per això durant la primera trobada procurava detectar en el client el màxim d'elements amb els quals pogués simpatitzar. Evidentment, n'hi havia que no en tenien cap. Eren persones que si m'haguessin dit que en endavant les hauria hagut de

tractar tota la vida, m'hauria fet enrere. Ara bé, com que hi tenia un tracte formal durant només una hora i en un lloc determinat, no em costava gaire descobrir una o dues qualitats agradables en cada client. Si miraves bé al fons durant prou estona, tothom tenia alguna cosa a dins que brillava amb llum pròpia. Era qüestió de trobar-la, i, encara que la superfície estigués entelada (potser la majoria de les vegades ho estava), fregar-la amb un drap. I això s'havia de fer així perquè aquest sentiment acabava traspuant a l'obra.

D'aquesta manera, en poc temps em vaig convertir en un pintor especialitzat en retrats. El meu nom va començar a ser conegut en aquest món tan petit i tan especial. Aprofitant que m'havia de casar, em vaig desfer del contracte d'exclusivitat que tenia signat amb l'empresa de Yotsuya i, gràcies a la mediació d'una agència especialitzada en el negoci de la pintura, vaig començar a acceptar encàrrecs per pintar retrats en unes condicions més avantatjoses. L'encarregat de l'agència era un home deu anys més gran que jo, competent i ambiciós. Em va recomanar que m'independitzés i que donés més importància a la meva feina. A partir d'aquell moment vaig pintar molts retrats (la majoria eren de personatges del món de la política i de les finances, que, tot i ser famosos en el seu àmbit, jo no coneixia de res), i em vaig començar a guanyar prou bé la vida. Tot i així, no es pot pas dir que em convertís en una figura destacada en aquest camp. El món dels retrats és totalment diferent del món que podríem anomenar dels quadres artístics, i també del món dels fotògrafs. Els fotògrafs especialitzats a fer retrats tenen un reconeixement públic, i n'hi ha alguns que es fan un nom, però això no passa amb els pintors de retrats. Els quadres que pinten no surten gairebé mai a la llum pública, no es publiquen en revistes d'art i no s'exposen mai en galeries. Es penjen a la paret d'alguna sala

d'espera i van arplegant pols fins que queden oblidats. Encara que alguna vegada algú se'ls miri amb una mica de deteniment (sens dubte per matar el temps), és segur que mai preguntarà el nom del pintor.

De vegades em sentia com una prostituta de luxe del món de la pintura. Aplicava una tècnica per dur a terme un procés determinat de la manera més honesta possible, i així satisfieia els clients. Era un do que tenia. Era altament professional, però malgrat tot no em limitava a actuar com un autòmat. A la meua manera, també posava en joc els sentiments. Els honoraris que cobrava no eren baixos, però els clients els abonaven sense protestar. Això era així perquè la gent amb qui tractava no es preocupaven mai dels diners que havien de pagar. I la meua habilitat s'anava transmetent de boca a orella. Gràcies a això no parava de rebre encàrrecs. Sempre tenia l'agenda plena. Tot i així, dins meu no trobava res que em despertés el desig. *Ni un bri de res.*

No em vaig convertir en un pintor així ni en una persona així perquè jo ho volgués. Em vaig deixar endur pels esdeveniments, i, quan me'n vaig adonar, ja havia deixat de pintar per a mi. En part va ser perquè em vaig casar i vaig haver de pensar a tenir una vida més estable, però no va ser només això. Em sembla que, en realitat, abans de casar-me ja havia perdut les ganes de pintar «quadres per a mi». Segurament la vida de casat era només una excusa. Ja tenia una edat en què no em podia considerar jove, i semblava que dins meu anava desapareixent alguna cosa —potser la flama que cremava dins el pit—. A poc a poc havia anat oblidant l'escalfor que m'havia proporcionat aquella flama.

Suposo que en algun punt hi hauria hagut de posar fre, que hauria hagut de prendre alguna mesura. Però ho vaig anar posposant indeterminadament, i qui hi va posar fi abans que jo va ser la meua dona. En aquell moment tenia trenta-sis anys.